

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 24/2025-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Ladislavom Ščurym, PhD., advokátom, Mierová 1725, Čadca, proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13CoPom/3/2024 z 8. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), svojho práva na zákonné obmedzenie rodičovských práv podľa čl. 41 ods. 4 ústavy, svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu potvrdzujúcim dočasné zverenie maloletej dcéry sťažovateľa do osobnej starostlivosti matky, ktoré navrhuje zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie. Požaduje priznanie nemajetkovej ujmy a náhrady trov konania.

2. Uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 5PPOm/1/2024-34 z 28. marca 2024 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým súd maloletú dcéru sťažovateľa (od roku 2017 zverenú do osobnej starostlivosti otca) postupom podľa § 365 ods. 1 až 5 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) dočasne zveril do osobnej starostlivosti matky na jej návrh. Súčasne súd ďalším výrokom rozhodol o povinnosti sťažovateľa prispievať na výživu maloletej mesačne sumou vo výške 100 eur podľa § 366 CMP. Súd prihliadajúci na záujem maloletej na ochrane jej zdravia a vychádzajúci

z dosiaľ zisteného stavu veci dospel k záveru o dôvodnosti zverenia maloletej do starostlivosti matky pre naplnenie potreby a pocitu bezpečia maloletej a s tým súvisiacu stabilitu výchovného prostredia, v kontraste k súdom osvedčeným skutočnostiam o psychickom týraní maloletej a zanedbanej starostlivosti o ňu zo strany otca.

3. O podanom odvolaní, v ktorom sťažovateľ rozporoval splnenie podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 365 ods. 1 CMP, krajský súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie. Vzhľadom na vlastné zistenia o podanom návrhu matky vo veci samej o zmene rodičovských práv a povinností účastníkov konania precizoval I. výrok uznesenia okresného súdu tak, že maloletá sa dočasne zveruje do osobnej starostlivosti matky, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej pred okresným súdom (pracovisko Čadca) pod sp. zn. 5P/88/2024.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí a preukazuje, že vydaním neodkladného opatrenia a jeho potvrdením došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces a k porušeniu jeho rodičovských práv. Podstata sťažnostných námietok smerujúcich proti napadnutému uzneseniu, ktorým krajský súd potvrdil dočasné zverenie maloletej do osobnej starostlivosti matky, spočíva najmä v tejto argumentácii:

a) v konaní pred súdom prvej inštancie bolo porušené právo na rovnosť zbraní pred súdom, ak súd rozhodol výhradne na základe vyjadrení matky (čo konštatoval aj odvolací súd) bez toho, aby dal sťažovateľovi akúkoľvek možnosť vyjadriť sa;

b) napadnuté uznesenie je nedostatočné odôvodnené bez poskytnutia odpovede na uplatnený odvolací dôvod. Navyše, odvolací súd nebral do úvahy žiaden predložený dôkaz (najmä vo vzťahu k preukázaniu, či sa matkou tvrdené skutky o ublížení maloletej vôbec odohrali);

c) k odobratiu maloletej nedošlo v súlade so zákonom a na základe zákona, ak ju kolízny opatrovník odobral bez zákonného rozhodnutia, a to deň (27. marca 2024) pred vydaním neodkladného opatrenia (28. marca 2024);

d) napadnuté uznesenie nespĺňa predpoklady potrebné na nariadenie neodkladného opatrenia, a to princíp efektívnosti (zvereníu maloletej do starostlivosti matky nedôjde k dosiahnutiu ochrany maloletej), princíp proporcionality (obmedzenie rodičovských práv otca neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah), vznik nenávratného stavu;

e) neodkladným opatrením došlo k porušeniu rodičovských práv sťažovateľa ako otca, keďže nebolo rozhodnuté o úprave styku s maloletou;

f) sťažovateľ ďalej v podstatnom rozsahu ústavnej sťažnosti spochybňuje skutkové okolnosti tvrdené matkou, na základe ktorých mala byť maloletá odobraná z osobnej starostlivosti otca, a súčasne tvrdí a preukazuje lepšie predpoklady na výchovu a starostlivosť o maloletú dcéru, o ktorú sa 7 rokov staral.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru), základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života (čl. 19 ods. 2 ústavy, čl. 10 ods. 2 listiny, čl. 8 dohovoru) a práva na zákonné obmedzenie rodičovských práv (čl. 41 ods. 4 ústavy) uznesením krajského súdu o potvrdení dočasného zverenia maloletej do osobnej starostlivosti matky do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

6. Hneď v úvode tejto časti rozhodnutia ústavný súd musí konštatovať, že napriek kvalifikovanému právnomu zastúpeniu sťažovateľa petit ústavnej sťažnosti nekorešponduje s jej dôvodmi. Sťažovateľ v naformulovanom petite v bode I od ústavného súdu žiada, aby vyslovil porušenie v bode 1 označených práv postupom krajského súdu, avšak z nasledujúceho bodu petitu (II), ktorým sa domáha kasačného aspektu uplatnenia právomoci ústavného súdu, ako aj zo samotného textu ústavnej sťažnosti je zrejmé, že ústavná sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu ako výsledku ústavnou sťažnosťou napadnutého postupu. V dôsledku popísaných skutočností a s poukazom na uznesenie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 514/2020 z 18. novembra 2020 aj napriek opísanej diskrepancii petitu ústavnej sťažnosti s jej dôvodmi ústavný súd ustálil predmet predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti tak, ako to je uvedené v záhlaví a v bode 1 tohto uznesenia.

7. Ústavný súd sa následne zaoberal tým, či má právomoc preskúmať napadnuté uznesenie krajského súdu o neodkladnom opatrení. Identifikoval podstatnú črtu posudzovaného neodkladného opatrenia, ktorou je dočasná zverenia maloletej dcéry do osobnej starostlivosti matky limitovaného právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej (aktuálne vedenej pred okresným súdom). V prípade sťažovateľa preto nemá napadnuté rozhodnutie o neodkladnom opatrení povahu rozhodnutia vo veci samej. Inak povedané, napadnuté neodkladné opatrenie nekonzumuje vec samu (*a contrario* I. ÚS 356/2024). Keďže konečnú a definitívnu súdnu ochranu poskytne až rozhodnutie vo veci samej, je možné prijať záver o neprípustnosti dovolania podľa § 420 Civilného sporového poriadku (m. m. R 21/2018) a o právomoci ústavného súdu preskúmať ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na spravodlivý súdny proces:

8. V kontexte uplatnenej sťažnostnej argumentácie a vymedzeného predmetu konania, ktorým je posúdenie ústavnej udržateľnosti rozhodnutia všeobecného súdu vo veci neodkladného opatrenia, ústavný súd považuje za potrebné osobitne akcentovať, že posudzovanie podmienok na vydanie či zrušenie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy), pretože tieto závisia od konkrétnych okolností toho-ktorého prípadu. Ústavnému súdu teda z ústavnoprávneho hľadiska neprináleží prehodnocovať názor súdu o dôvodnosti podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ale jeho úlohou je len skúmať, či v tomto konaní boli rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musí mať rovnako ako iné rozhodnutia predovšetkým zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom

odôvodnené (m. m. IV. ÚS 136/2014, IV. ÚS 332/2018, II. ÚS 427/2020). Všeobecný súd je povinný pri rozhodovaní o neodkladných opatreniach poskytnúť ochranu nielen tomu, kto sa vydania takého opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje (m. m. IV. ÚS 257/2010).

9. Ústavný súd pritom opakovane zdôrazňuje, že k prieskumu súdnych rozhodnutí v rodinnoprávnych veciach pristupuje zvlášť zdržanlivo, pretože rozhodovanie v týchto právnych veciach sa odvíja od zisťovania a posudzovania skutkových okolností a otázok pred všeobecnými súdmi, ktoré ústavný súd s ohľadom na svoje postavenie nemôže nahrádzať. Práve všeobecné súdy totiž majú vzhľadom na svoju nezastupiteľnú osobnú skúsenosť vyplývajúcu z bezprostredného kontaktu s účastníkmi konania a inými osobami zúčastnenými na konaní a z ich znalosti rodinnej situácie vytvorené najlepšie podmienky na vykonanie dokazovania, zistenie skutočného stavu veci (§ 35 CMP) a spravodlivé rozhodnutie vo veci reflektujúce predovšetkým najlepší záujem maloletého dieťaťa v súlade s čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa [porovnaj uznesenia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 1551/20 z 23. 6. 2020 a sp. zn. III. ÚS 1283/20 zo 16. 6. 2020, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Bronda proti Taliansku z 9. 6. 1998, č. sťažnosti 22430/93, bod 59].

10. Z napísaného tak vyplýva, že povaha neodkladného opatrenia a tiež predmet samotného konania vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa zužuje celkový priestor na kasačný zásah ústavného súdu. Nie je však vylúčené, že i v predmetnom konaní môže dôjsť k porušeniu práv účastníkov konania, ktoré dosahuje ústavnoprávnu intenzitu. Prieskumná právomoc ústavného súdu sa v takom prípade sústreďuje len na posúdenie toho, či napadnuté rozhodnutie o neodkladnom opatrení nepredstavuje extrémne rozhodnutie založené na svojvôli, resp. iným zásadným spôsobom nezasahuje do základného práva účastníka na súdnu ochranu.

11. Z týchto východísk ústavný súd vychádzal aj pri posudzovaní predostretých sťažnostných námietok, avšak pochybenie ústavnoprávnej intenzity v prerokúvanej veci sťažovateľa neidentifikoval.

12. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta celkovú nevyváženosť nariadeného neodkladného opatrenia v tom zmysle, že sa rozhodlo len na návrh matky, len v jej prospech, bez zohľadnenia návrhov/dôkazov sťažovateľa, či navyše bez toho, aby mal vôbec možnosť sa k posudzovanej veci vyjadriť. Nesprávny procesný postup konajúcich súdov zavŕšený nepreskúmateľným odôvodnením napadnutého uznesenia odvolacieho súdu mal jednak narušiť rovnosť účastníkov (mimosporového) konania o nariadenie neodkladného opatrenia, ale aj naštrbiť vzťah medzi ním a jeho maloletou dcérou, s ktorou od jej odobratia nemá upravený styk.

13. K procesnému postupu súdu prvej inštancie pri nariadení neodkladného opatrenia ústavný súd uvádza, že hoci zo zákona (§ 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku v spojení s § 2 ods. 1 CMP) nie je pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia *en bloc* vylúčené aj vyjadrenie strán sporu/účastníkov konania, záujem na zvýšenej protektívnej ochrane maloletého v režime § 365 CMP funkčne prepojený s osobitne skrátenou lehotou (24 hodín) nevytvára a ani objektívne nemôže vytvoriť priestor na zachovanie princípu rovnosti zbraní a plnohodnotné dokazovanie. Proces dokazovania nahrádza proces osvedčovania, resp. rozumného spravdepodobňovania rozhodujúcich skutočností na základe dostupných dôkazných prostriedkov.

14. Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 365 CMP bol porušený princíp rovnosti strán konania, nie je to relevantná argumentácia najmä z dôvodu, že protirečí zmyslu a osobitostiam právnej úpravy o neodkladných opatreniach. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že uprednostnenie rýchlej procesnej ochrany je legitímnym a zákonným zásahom do princípu rovnosti strán v konaní. Nepresná je aj argumentácia sťažovateľa o tom, že súd rozhodol výhradne na základe vyjadrení matky, keďže súd prvej inštancie vychádzal pri nariadení neodkladného opatrenia aj z dôkazov vyžiadaných súdom od úradu práce.

15. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zrejmé, že pre odvolací súd pri dočasnom zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky boli relevantne osvedčené skutočnosti týkajúce sa zhoršenej úrovne starostlivosti o maloletú zo strany otca a ohrozenia jej bezpečia doplnené o jej názor pred kolíznym opatrovníkom. Odvolací súd nezistil dôvody na vyhovie podanému odvolaniu sťažovateľa s tým, že na ním požadované dokazovanie pred odvolacím súdom nie je priestor, a to vzhľadom na osobitosti procesného postupu pri nariaďovaní neodkladného opatrenia. Tieto závery krajského súdu nemožno považovať za bezdôvodné a arbitrárne.

16. Pre ústavný súd bolo v prerokúvanej veci podstatné to, že neodkladné opatrenie nenahrádza meritórne rozhodnutie súdu a jeho cieľom nie je definitívna (konečná) úprava rodičovských práv a povinností, ale iba ochrana záujmu maloletej a zabezpečenia jej pokojného prostredia. Neodkladné opatrenie nastolilo zverenie maloletej do osobnej starostlivosti matky len dočasne, a to bez ujmy na konečnú a definitívnu ochranu poskytnutú až rozhodnutím vo veci samej. Úpravou výkonu rodičovských práv a povinností sa preto bude musieť konajúci súd zaoberať v prebiehajúcom konaní vo veci samej, v ktorom o tejto otázke rozhodne po vykonaní potrebného dokazovania, majúc pritom na zreteli najlepší záujem maloletej dcéry sťažovateľa. Ústavný súd tak uzatvára, že pre účely dočasnej úpravy (t. j. pre účely neodkladného opatrenia) vzťahov v rodine do rozhodnutia vo veci samej je napadnuté uznesenie krajského súdu ústavne udržateľné a neporušujúce označené práva sťažovateľa. Ústavný súd v danom prípade nezistil žiadny dôvod, pre ktorý by mohla vzniknúť pochybnosť o ústavnej konformite namietaného uznesenia krajského súdu. Námietky sťažovateľa podľa názoru ústavného súdu nesignalizujú takú príčinnú súvislosť medzi nimi a označenými právami, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

17. Keďže ústavný súd nezistil, že by závery krajského súdu premietnuté do napadnutého uznesenia boli svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či v nesúlade s platnou právnou úpravou, pričom odôvodnenie napadnutého uznesenia je primerané tomu, že ide o rozhodnutie o neodkladnom opatrení, odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o ústavnom súde“) pre jej zjavnú neopodstatnenosť

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života (čl. 19 ods. 2 ústavy, čl. 10 ods. 2 listiny, čl. 8 ods. 1 dohovoru) a základného práva na zákonné obmedzenie rodičovských práv (čl. 41 ods. 4 ústavy):

18. Ústavný súd súčasne dospel k záveru, že v rozhodovaní krajského súdu o neodkladnom opatrení nebolo zistené ani také pochybenie, ktoré by mohlo indikovať možnosť porušenia v ústavnej sťažnosti označených základných práv sťažovateľa hmotného charakteru, preto aj túto časť ústavnej

sťažnosti odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

19. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu